

Från startupföretag till storföretag – vår resa genom det östgötska näringslivet har innehållit både stort och smått.

Lärorik resa i länets näringsliv

I snart ett halvår har jag och min kollega Johnny Gustavsson rest runt i det östgötska näringslivet och träffat företagsledare i serien "Onsdagsintervjun".

Det har varit lärorikt, gett många insikter, framför allt den att alla företag, stora som små, kämpar varje dag med allt från konjunktursvängningar och digitalisering till klimatomställningar och kompetensbrist.

Som Marcus Wallenberg, Saabordföranden, sa när vi intervjuade honom:

– Det här är en kamp varje dag. Vi har inga gratisflygningar nästan, vi måste kämpa varje dag på alla exportmarknader.

Få vet så mycket om kampen som familjen Wallenberg, få har ridit ut så många stormar med sina företag som de.

Så här på väg in i en lågkonjunktur har många av samtalen i vår intervjuserie handlat om just svåra tider, hur de bäst hanteras.

Wallenberg talade mycket om ledarskapets betydelse:

– Det börjar och slutar ofta med ledningen. Du måste få till en ledningssituation som har förmågan att ta tag i företaget. Att ha rätt person på rätt plats vid rätt tillfälle kan inte underskattas. Vi är alla olika. Vissa är fantastiska på att expandera, vissa är fantastiska på att hitta nya teknologiska lösningar och vissa är fantastiska på att reda ut problem. Det gäller att hitta en ledning och en styrelse som tar sig an frågeställningen. Och se till att man har de finansiella möjligheterna att åstadkomma det man tror är möjligt.

– Det finns ett gammalt Wallenbergskt citat som säger att "det finns inget företag som är så bra att inte en dålig chef kan förstöra det och det finns inget företag som är så dåligt att en bra chef inte kan fixa det".

När vi mötte Åsa Detterfelt, vd och ägare av ingenjörsbolaget Mindroad i Linköping, tryckte hon precis som Wallenberg på kostnadseffektivitet:

– Det är viktigt att ha rätt kostym för verksamheten. En slimmad organisation, vilket innebär att man har lite mer att göra än man hinner med. Vi har inte tagit en krona i extern finansiering. Vi rättar munnen efter matsäcken. Jag var med i IT-bubblan och såg hur företag fick in jättemycket pengar och sen när bubblan sprack var allt borta. Då stod de där med sina kaffemaskiner för 50 000 kronor men ingen verksamhet. Det lärde jag mig mycket av.

Bra råd förstås oavsett konjunktur, men inte minst i sämre tider, då man gör sig redo för bättre tider.

När vi kom till Finspång, och intervjuade Siemens vd Hans Holmström, blev vi varse klimatfrågans aktualitet även i det lokala näringslivet.

– Bara på ett år eller två har diskussionerna om CO₂ (koldioxid) och klimatförändringar tagit en enorm fart, sa Holmström. Jag tror faktiskt det har att göra mycket med Greta Thunberg. De batten landar i alla politikers knä, och i medias knä, på ett helt annat sätt när hon lyfter den än när vetenskapsmän och andra försöker övertyga oss om vad som händer. Jag tror det finns sätt att fixa det här. Det kommer att kosta massor med pengar, och det vet jag inte om politiker orkar dra i land.

Jag är övertygad om att tekniska innovationer, som Siemens gasturbiner, är vår största möjlighet till en bättre miljö. Det framhöll även Marcus Wallenberg:

– Ny teknik är oerhört viktigt för hållbarhets-

Fyra av de östgötska näringslivsprofiler som passerat i Onsdagsintervjun. Överst Hans Holmström, Siemens, och Sofia Sjöström, Svenskt Näringsliv och underst Åsa Detterfelt, Mindroad, och Marcus Wallenberg, Saab. FOTO: JOHNNY GUSTAVSSON

frågan. Ska vi klara av det här så måste vi leverera tillräckligt mycket positiva resultat i företag och samhälle för att orka med att investera i framtiden.

En annan nyckelfråga just nu är rekryteringen. I nästan alla branscher råder svår kompetensbrist.

Mats Bäverud, vd för Väderstad, berättade att hållbarhet tar allt större plats i rekryteringsarbetet:

– Det är många som frågar om till exempel företagets hållbarhetsplaner. Det är roligt att de yngre generationerna tittar på hur vi bidrar till samhällets väl och ve.

Hans Torin, vd för Combitech, tycker att Linköpings politiker har ett ansvar för att locka ingenjörstalanger till orten:

– Jag tycker politikerna borde samlas kring en bra vision för Linköping eller Sverige, Hans Torin, vd för Combitech. Det gäller att skapa en attraktivitet i Linköping så topptalanger kommer hit och blir skattebetalare här. Du måste ha både ett jättebra universitet och en attraktiv miljö att leva i. Jag tycker också det vore kul om Linköping satte sig på kartan, både nationellt och internationellt, och gör lite kul kring digitalisering och autonomt.

Torin lyfte bland annat förslaget att kommunen, Liu och det lokala näringslivet skulle kunna skapa en självkörande busslinje mellan resecentrum och Mjärdevi.

Strålände idé, det vore en perfekt symbol för ingenjörstaden Linköping.

Sofia Sjöström, regionchef för Svenskt näringsliv, sa att det i vår digitaliserade tid, där ett kontor ofta kan placeras därhelst det finns uppkoppling, krävs ny tänkande i rekryteringsarbetet:

– Det krävs flexibilitet från både företagare och anställda, att de är öppna för att arbetet kan utföras på andra platser, på andra tider, än det traditionella.

Digitaliseringen är dock inte svaret på allt. För ett företag som Baroniet Adelswärd i Åtvidaberg, där arbetet måste utföras på plats, oftast ute i

skogen, är urbaniseringen en stor utmaning. Det menade Baroniets vd Jonas Nilsson när vi träffade honom och företagets ordförande och ägare Gustaf Adelswärd.

– Vem ska jobba på landsbygden i framtiden? Det är en berättigad fråga både för jord- och lantbruk, att hitta personal som vill jobba i våra företag, sa Nilsson.

Digitalisering och automatisering var de mest dominerande ämnena i våra intervjuer. Kristian Björkman, vd på Toyota Material Handling i Mjölby, berättade hur världen står i kö för företagens autonoma lagersystem.

På frågan om det finns jobb åt alla i framtiden, i automatiseringens och digitaliseringens spår, svarade han:

– Att bevara de tunga jobben åt människor är sällan lyckosamt, säger Kristian Björkman, vd på Toyota Material Handling i Mjölby. Automatiseringen skapar andra inkomstkällor. E-handeln fortsätter öka och ger fler showrooms i våra stadskärnor, gallerierna blir restaurangtorg och hemsckiden vi ser idag ersätts av byten i showrooms där man kan prova kläderna.

Marcus Wallenberg var inne på samma linje:

– Jag tror det kommer att finnas andra typer av jobb. Andra typer av yrken. Ska Sverige vara konkurrenskraftiga även framöver så måste vi anamma den nya tekniken, men också göra de nödvändiga omställningarna. Traditionellt sett har vi i Sverige varit duktiga på det. Vi har tvingats lägga ned olika typer av industrier men vi har fångat upp människorna och sett till att de får nya utbildningar och nya chanser. Det är jätteviktigt i nästa fas.

Vi pratar ofta om vår tid som den mest omvälvande tiden, men är det några som vet hur man klarar förändringar så är det näringslivet.

Där har det alltid varit en överlevnadsfråga att vara snabb till förändring, oavsett om det handlat om industrialisering på 1800-talet, globalisering på 1900-talet eller digitalisering på 2000-talet. Det är en daglig kamp där de kloka och mest innovativa står stadigt i förändringsvinden.

Nästa vecka rullar onsdagsintervjun vidare, då till Boxholm.

christer.kustvik@corren.se

Lördag
Christer
Kustvik

”Att bevara de tunga jobben åt människor är sällan lyckosamt.

Kristian Björkman, vd Toyota

